

Olen kokenut jotain uhkaavaa -opas Terveystalon henkilökunnalle

Opinnäytetyö
Reetta Lanttola

5/2023

TIIVISTELMÄ

Tekijät: *Olen kokenut jotain uhkaavaa -opas Terveystalon henkilökunnalle*

Opinnäytetyön muoto: *toiminnallinen*

Julkisuusaste: *julkinen*

Ohjaaja: *Anu Haikansalo ja Timo Korander*

Tutkinto: *Poliisi (AMK)*

Opinnäytetyö käsittelee Suomen Terveystalon henkilökuntaan kohdistuneita uhkaustilanteita, laittoman uhkauksen rikoksen tunnusmerkistöä, lainsäädäntöä ja sähköisen rikosilmoituksen täyttöö.

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä, jonka produkti on PowerPointilla tehty opas Terveystalon henkilökunnan käyttöön. Opas neuvoo, miten toimia, jos kokee työssään jotain uhkaavaa ja se opastaa lukijaansa täyttämään sähköisen rikosilmoituksen.

Tarkoitukseni on lisätä tietoisuutta uhkaustilanteista ja rikosilmoituksen täyttämisestä Terveystalon henkilökunnalle. Opinnäytetyön teoriapohja rakentuu Terveystalosta saaduista aiheita koskevista materiaaleista ja oikeuskirjallisuudesta. Opas on tehty yhteistyössä Terveystalon kanssa ja teoriaosuudessa on huomioitu Terveystalon toiveet mm nuorisoon liittyvissä rikosoikeudellisissa seikoissa. Oikeuskirjallisuuden pohjalta käydään läpi keskeisemmän lainkohdat ja avataan rikosten tunnusmerkistöä.

Opinnäytetyötä tehdessäni kävi ilmi, millaisia uhkaustilanteita on työntekijät kokeneet. Uhkaustilanteita kohdataan myös poliisin työssä, joten Terveystalon henkilökunnan kokemukset uhkaustilanteista on hyvinkin samankaltaisia, joita poliisi voi jokapäiväisessä työssään kohdata.

Sivumäärä: *32*

Tarkastuskuukausi ja vuosi:*5/ 2023*

Avainsanat: *Uhkailu, laitton uhkaus, Terveystalo, lainsäädäntö, rikosilmoitus*

SISÄLLYS

SISÄLLYS.....	1
1 JOHDANTO.....	3
2 Tavoite ja toteutus	4
2.1 Työn tarpeellisuus.....	4
2.2 Aikaisemmat tutkimukset aiheesta	5
2.3 Opinnäytetyön rakenne	6
2.4 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	6
2.5 Suomen Terveystalo oy	7
2.6 Käsitteiden määrittelyä.....	7
3 LAIN KOHDAT	9
3.1 Laiton uhkaus.....	10
3.2 Työturvallisuuslaki.....	12
4 SYYTEOIKEUS JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET	14
4.1 Rikosoikeudellisen vastuun ikäraajat.....	14
4.2 Syyteoikeus	15
5 NUORIA KOSKEVAT LAINKOHDAT	16
5.1 Alle 15-vuotias rikolliseen tekoon syylistynyt	16
5.2 Laki nuoren rikosentekijän tilanteen selvittämisestä	16
5.3 Nuorisorangaistus	17
5.4 Nuorten vahingonkorvausvelvoite	18
6 OIKEUDEN ESIMERKKITAPAUKSIA.....	20
6.1 Oikeustapauksia laittomasta uhkailusta.....	20
7 TERVEYSTALON HENKILÖKUNNAN KOKEMUKSIA UHKAILUSTA JA HÄIRINNÄSTÄ	22
7.1 Terveystalon henkilökunnan kokemuksia nuorten uhkailusta ja häirinnästä	24
7.2 Muita uhkaavia tilanteita.....	24
8 RIKOSILMOITUKSEN TEKO.....	26
8.1 Sähköisen rikosilmoituksen teko	26
8.1.1 Miten rikosilmoitus käsitellään?	27
8.2 Rikosvahinkolaki	27

8.3 Vahingonkorvauslaki	28
8.4 Vahingonkorvaukset rikosvahinkoasioissa	29
9 PRODUKTIN ESITTELY	32
10 POHDINTA	33
LÄHTEET	35
LIITE 1	39

1 JOHDANTO

Opinnäytetyön aiheeksi valittiin Suomen Terveystalo Oy:n henkilökunnan toive saada ohjeistusta, miten toimia kun kokee tullessa uhatuksi työssään. Aihe tuli esille eräälle Länsi-Uudenmaan poliisin työntekijälle, jonka kautta sain tiedon opinnäytetyön aiheesta itselleni. Suomen Terveystalo Oy kaipasi poliisilta neuvoja käytännön työhön, miten toimia, kun henkilökunta kokee tullessa uhatuksi työssään ja miten sähköinen rikosilmoitus tehdään. Terveystalon henkilökuntaan kohdistuu uhkaustilanne noin kerran kuukaudessa. Uhkaustilanteita koetaan eri työyksiköissä, ja henkilökunnalla on ollut epätietoisuutta siitä, miten toimia erilaisissa uhkaustilanteissa. Uhkailun aiheuttajina ovat olleet esimerkiksi asiakkaat ja asumisyksikköjen eri-ikäiset asukkaat. (Leskinen 2022.) Uhkailu voi olla pelkkää suunsoittoa, pelottelua tai uhkaajan mielen pahoittamista, mikä purkautuu tavalla tai toisella henkilökuntaan. Vaativimmissa tapauksissa on esitetty henkilökunnalle tappouhkauksia. Uhkailua voi esiintyä sähköpostin välityksellä, puheluissa tai se voi olla sosiaalisen median kautta lähetettyä häirintää.

Opinnäytetyössäni käsittelen uhkaustilanteita Terveystalon henkilökunnan näkökulmasta ja siitä, kuinka poliisi voi auttaa tällaisissa tilanteissa. Lisäksi opinnäytetyö sisältää uhkailua koskevaa lainsäädäntöä, rikoksen tunnusmerkistöä, rangaistuksia, korvausvastuuta ja vahingonkorvauksia.

Tavoitteena opinnäytetyön tekijälle oli saada lisätietoa uhkaustilanteista ja miten tällaisissa tilanteissa poliisi palvelee kansalaisia. Täten oma tietous paranisi ja omat valmiudet poliisin näkökulmasta toimia tällaisissa tilanteissa kehittyisi.

Opinnäytetyön kirjoittaminen oli ammatillisesti kehittävää produktin tekemisen ja tiedonhaun näkökulmista. Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää Terveystalon henkilökunnan työssään kokemaa uhkaustilanteita. Tavoitteena oli tuottaa yhteistyökumppanille opas, jonka avulla voi täyttää sähköisen rikosilmoituksen. Lisäksi oppaassa on tietoa laittomasta uhkailusta ja vahingonkorvauksista.

Opinnäytetyön pohjalta yhteistyökumppanille tuotettiin tietoa lainsäädännöstä, korvausvastuusta, vahingonkorvauksista, rikoksen tunnusmerkistöä ja sähköisestä rikosilmoituksesta. Opinnäytetyön tekijä halusi tuoda enemmän tietoa, millaisia seurauksia uhkailusta voi olla eri-ikäisille ihmisille.

2 TAVOITE JA TOTEUTUS

Tässä luvussa kerrotaan opinnäytetyön teoriapohja ja esitellään Terveystalo. Luvussa avataan opinnäytetyön keskeiset käsitteet sekä aihetta koskevia tilastoja.

Opinnäytetyön tavoitteena on tehdä sähköinen PowerPointilla tehty opas Terveystalon henkilökunnan käyttöön.

Opinnäytetyötä tehdään yhdessä yhteistyökumppanin kanssa. Työssä käytetään aineistoa ja teoria osuudessa käytetään aiheeseen liittyviä materiaaleja. Aineisto on saatu Terveystalolta. Kaikki aineisto käsitellään luottamuksella ja hyvien käytäntöjen mukaisesti. Aineistoja säilytetään oman tietokoneen henkilökohtaisessa kansiossa tietoturvakäytännöt huomioiden. Näihin aineistoihin ei ole pääsyä muilla kuin oppaan tekijällä. Yhteistyö- ja salassapitosopimukset on tehty opinnäytetyöntekijän ja Terveystalon kanssa. Oppaan toteutuksen eri vaiheissa tullaan tekemään tiivistä yhteistyötä Terveystalon työturvallisuuspäällikön kanssa. Aineiston analyysissä Terveystalon henkilökunnan kertomukset käsitellään siten, että anonymiteetti säilyy. Murre, slangi ja muut erikoissanat käännetään yleiskielelle, ettei annettuja kertomuksia voida yhdistää tiettyyn henkilöön.

2.1 Työn tarpeellisuus

Vuosina 2019–2021 Suomen Terveystaloissa oli yhteensä yli 400 uhka- ja väkivaltatilannetta. Uhka- ja väkivaltatilanteet käsittävät läheltä piti -tilanteet ja tapaukset, joissa oli tullut tapahtumasta haittaa. Keskusteluissa Terveystalon työturvallisuuspäällikön kanssa selvisi, että uhka- ja väkivalta tilanteita kohdistuu henkilökuntaan noin kerran kuukaudessa. Tapah- tumista aiheutuneita haittoja ilmoitettiin yhteensä noin 100. Haitoista seurasi keskusteluja työntekijän kanssa tai oli tehty toimenpiteitä kyseessä olevassa työyksikössä. (Leskinen 2022.) Terveystalolta saaduista tilastoista on kerätty tapaukset, joista työntekijä on tehnyt sähköisen uhka- tai väkivaltailmoituksen työnantajan järjestelmään. Ne, jotka eivät täytä sähköistä ilmoitusta, eivät päädy tilastoihin. On todennäköistä, että osa uhkatilanteista jää syystä tai toisesta ilmoittamatta.

Terveystalon nuorisoyksikköjen työntekijät kaipasivat tietoa nuoriin kohdistuvista laeista ja seuraamuksista Tässä opinnäytetyössä nuoria koskevista laeista käsitellään nuorten rikosoi- keudellista vastuuta, nuorisorangaistusta ja nuorten vahingonkorvausvastuuta. Nämä lain- kohdat ovat avattuna työn myöhemmässä vaiheessa. Henkilökunta koki tarpeelliseksi saada enemmän tietoa, miten toimia sellaisissa tilanteissa, joissa alaikäinen on ollut uhkaajana ja

minkälaisia seurauksia tästä voi koitua. (Leskinen 2022.) Vaikka opinnäytetyö ei varsinaisesti koske nuorisrikoksia, niin työntekijöille on hyvä antaa tietoa nuoria koskevia laesta ja rangaistuksia. Näin ollen opinnäytetyön tarpeellisuus työelämään vahvistuu.

Oppaan käyttäjäryhmä on koko Terveystalon henkilökunta, joten tästä syystä tehtiin yleisellä tasolla oleva opas. Lisäksi opas haluttiin pitää yksinkertaisena ja helppokäyttöisenä, joten tästäkin syystä oppaaseen ei laitettu nuorisoa koskevia asioita. Oppaan ulkopuolelle on jätetty nuorisoa koskevat lait, rangaistukset ja vahingonkorvaus asiat. Opinnäytetyöstä löytyy kuitenkin tietoa lapsia ja nuorisoa koskevista asioista, joten näin ollen opinnäytetyöstä hyötyy mahdollisimman moni työntekijä.

Mediutisten ja Lääkäriliiton artikkeleissa ollaan vahvasti sitä mieltä, ettei minkäänlainen uhkailu ole hyväksyttävää työpaikoilla. Uhkauksen vieminen eteenpäin ei voi olla yksittäisen työntekijän asia. Molemmissa artikkeleissa todetaan, että työpaikoilla on oltava ohjeistus uhkatilanteista ilmoittamiseen, niiden käsittelyyn ja jatkotoimenpiteisiin. (Lääkäriliitto 2021, Mediutiset 2021.) Työturvallisuuspäällikön kanssa pidettyjen keskusteluiden ja artikkelien pohjalta käy ilmi, että opas laittomissa uhkatilanteissa on erittäin tarpeellinen saada henkilökunnan käyttöön.

Opinnäytetyö on rajattu koskemaan vain uhkatilanteita. Oppaan tarkoitus on olla työkalu henkilökunnalle, jos he ovat kokeneet uhkaavaa käytöstä tai saaneet uhkaavia viestejä. Väkivaltatilanteet on rajattu työn ulkopuolelle.

2.2 Aikaisemmat tutkimukset aiheesta

Uhkailusta on tehnyt aikaisempia opinnäytetöitä ja tutkielmia. Näin ollen, nämä vahvistavat oman aiheeni valintaa työn tarpeellisuudesta.

Kiviniemi, Lundet & Viirret (2021 2,20.) ovat tehneet opinnäytetyö työn ensihoitajien näkökulmasta koskien väkivalta- ja uhkailutilanteita Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin alueella. Tästä tutkimuksesta ilmeni, että henkilökunta oli kohdannut vastaavanlaisesti kuin Terveystalon henkilökuntakin uhkaustilanteita työssään. Uhkaustilanteet olivat hyvin samansisältöisiä kuin Terveystalon henkilökunnan kokemukset. Pietilä Marissa (2,18 2022.) käsittelee opinnäytetyössään vihapuhetta, milloin vihapuhe täyttää rikoksen tunnusmerkistön sekä sitä, että vihapuhe voi joissain rikoksissa toimia rangaistuksen koventamisen perusteena. Pietilän

opinnäytetyössä yhdeksi vihapuheen muodoksi on otettu laitoihin uhkaus, joka on opinnäytetyöni teoriapohjan yhtenä perustana. Pietilän työssä ilmenee samankaltaisuuksia kuin omassa opinnäytetyössäni. Esimerkkitapaukset, millaista vihapuhetta on henkilöihin kohdistunut ovat hyvin samantyyliisiä, joita tässä työssä esiintyy henkilökunnan kokemuksissa. Aikaisemmat opinnäytetyöt huomioiden, on aihe ajankohtainen ja moni ulotteinen poliisin näkökulmasta. Olen käyttänyt opinnäytetyössäni teoriapohjana Janni Partasen tutkielmaa Laittoman uhkauksen tunnusmerkistöä täyttävää menettelyä, jossa tarkastellaan laitonta uhkausta rikoslain näkökulmasta. (Partanen 2021,2.)

2.3 Opinnäytetyön rakenne

Tässä opinnäytetyössä käydään ensin läpi työn tavoite ja tarpeellisuus sekä kerrotaan produktista eli oppaasta. Neljännessä luvussa kerrotaan laittomasta uhkauksesta, sen tunnusmerkistöä ja työturvallisuuslaista. Näiden lisäksi käsitellään nuorisoa koskevia lainpykälä ja heihin liittyviä rangaistuskäytäntöjä. Kappaleissa viisi ja kuusi avataan syyteoikeutta ja rangaistussäädöksiä sekä esitellään oikeustapauksia laittomasta uhkauksesta. Luvussa kuusi on Terveystalon henkilökunnan kokemuksia uhkailusta ja häirinnästä. Lopuksi on kerrottu rikosilmoituksen tekemisestä ja sähköisestä rikosilmoituksesta sekä käsitelty rikosvahinkolaki, vahingonkorvauslakia sekä vahingonkorvauksia rikosvahingoissa. Lopuksi on omaa pohdintaa aiheesta ja opinnäytetyöprosessista. Liitteissä on Suomen Terveystalolle PowerPointina tehty opas sähköisen rikosilmoituksen täyttämistä.

2.4 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyöllä opiskelija osoittaa ammatillista osaamistaan ja tekee kypsyysnäytteen. Oma motivaatio ja halu tehdä, tuottaa ja toteuttaa toiminnallisen tuotoksen johonkin organisaatioon on löydyttävä, jotta työ on laadukas ja onnistunut. (Metropolia 2020.)

Opinnäytetöitä on erilaisia. Vaihtoehtona tutkimukselliselle opinnäytetyölle on toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoitus on hyvin usein tuottaa käytännön työn ohjeita kuten opastamista, toimintojen selkeyttämistä tai järjestämistä omalla alalla. Ammattikorkeakoulun tasoisessa toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy käytännön työ raportointiin tutkimusviestinnän menetelmillä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) On kuitenkin huomioitavaa, ettei toiminnallisen opinnäytetyön kohdalla aineiston analysointi ole yhtä välttämätöntä kuin tutkimuksellisessa opinnäytetyössä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 57–58.) Toiminnallisen

opinnäytetyön tuotoksen ajatuksena on löytää ja havainnollistaa ongelma, johon on mahdollista löytää ratkaisu. Ongelmaa lähdetään pohtimaan, analysoimaan ja kehitellään ratkaisuja. Loppuratkaisuna voi olla esimerkiksi palvelu eli opas, tuote eli ohjelmisto tai toimintatapa, jolla järjestetään esimerkiksi vanha tapa toiminnaltaan uusiksi. Toiminnallisen opinnäytetyön tuotos voi näiden lisäksi olla ohje, kansio, kirja tai internetiin ladattavaa sisältöä. (Metropolia 2020, Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.)

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön lopputulos on produkti eli opas. Toiminnallinen opinnäytetyö käsittää produktin, eli jokin käytännöllinen tuotoksen, joka on kehitetty alusta loppuun. Keskeisenä ideana on opastaa, järjestää tai ohjeistaa käytännön toimintaa. Opinnäytetyön toteutustavan määrittää paljolti se, millaisia toimeksiantaja kohderyhmä ovat. Tutkimusvies-
tinnästä saadaan apua arviointiin, dokumentointiin ja raportointiin. (Oamk 2018.)

Toiminnallinen opinnäytetyö tehdään yleensä toimeksiantajan kanssa. Tässä opinnäytteessä toimeksiantajana toimii Suomen Terveystalo Oy. Kun opinnäytetyö on toimeksi annettu, se mahdollistaa opinnäytetyön ja -prosessin kautta sen, että opiskelija voi toteuttaa omaa kiinnostustaan ja osaamistaan. Tässä työssä yhdistyvät poliisiopinnot ja vankka kokemus sosi-
aali- ja terveysalta. Työelämästä tullut opinnäytetyön tarve tukee ammatillisesti omaa kasvua uuteen ammattiin. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16–17.)

2.5 Suomen Terveystalo oy

Terveystalo on Suomen suurin yksityisiä terveyspalveluita tuottava yritys. Terveystalo on joh-
tavassa asemassa Pohjoismaiden työterveydentoimijoissa. Terveystalon palveluihin kuulu-
vat palvelut perusterveydenhuollosta aina erikoissairaanhoidon saakka, erilaisia hyvinvoin-
nin palvelua yrityksille ja yksityisille asiakkaille sekä julkiselle sektorille. Terveiden ja hyvin-
voinnin palveluita on saatavilla 360 toimipaikassa ympäri Suomea. Ruotsissa on työtervey-
den palveluita 120 toimipaikassa. Terveystalo työllistää yli 15 500 terveyden ja hyvinvoinnin
ammattilaista. (Terveystalo 2022.)

2.6 Käsitteiden määrittelyä

Uhkaamisen käsite. Partasen (2021 5.) OTM- tutkielman mukaan yleiskielessä uhkaus tar-
koittaa ilmaisua, jonka aikomuksena on tehdä toiselle jotain pahaa, epämiellyttävää, vahin-
gollista tai tuottaa uhkauksen kohteena olevalle epämiellyttävä olo. Uhkailua voidaan tehdä

sanoilla ja eleillä. Uhkauksella pyritään vaikuttamaan toisen tahtoon. Uhkailuun pystyy melkein kuka tahansa ja uhkaamisesta aiheutunut paha voidaan ilmasta erilaisilla keinoilla mielikuvitusta käyttäen.

Asianomistajarikos tai virallisen syytteen alainen rikos. Valtaosa rikoksista on niin sanottu virallisen syytteen alaisia rikoksia. Tämä tarkoittaa sitä, että poliisi voi tutkia niitä ja syyttää voi syyttää niistä, vaikka asianomistaja ei vaatisikaan rangaistusta. Osa lievimmistä rikoksista on asianomistajarikoksia. Näissä rikoksissa poliisi tutkii rikosta vain siinä tapauksessa, että asianomistaja on ilmoittanut poliisille tai syyttäjälle vaativansa rangaistusta rikoksen tekijälle. Poliisi keskeyttää tutkinnan, jos asianomistaja peruuttaa rangaistusvaatimuksensa esitutkinnan aikana. On olemassa rikoksia, joissa syyttäjällä on oikeus nostaa syyte yleisen edun nimissä tietyistä asianomistajarikoksista, kuten perheväkivallasta, vaikka asianomistaja ei vaatisi rangaistusta rikoksen tekijälle.

Jos asianomistaja peruuttaa rangaistusvaatimuksensa kesken esitutkinnan, poliisi keskeyttää tutkinnan. (Riku 2019.)

Syyttömyysolettaman käsite. Keskeisin oikeudenkäynnin periaate on syyttömyysolettama. Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6.2 artiklassa säädetään, että rikoksesta epäiltyä pidetään syyttömänä, kunnes laillisesti pystytään näyttämään toteen hänen syyllisyytensä rikokseen. Rikoksesta epäillyn oikeusturvan toteutumiseksi on syyttömyysolettaman merkitys keskeinen. (Korkein oikeus 2022.) Jos tapaus on epäselvä, niin tuomioistuin tulkitsee näyttöä syytetytyn eduksi. Todistustaakka on syyttäjällä ja syytetyllä on oikeus esittää vastanäyttöä. Nämä sisältyvät syyttömyysolettamaan. (Jokela 2018, 34.)

Todistustaakan käsite. Todistustaakalla tarkoitetaan sitä, että jos jostain seikasta ei tuomioistuimen mukaan ole esitetty riittävää näyttöä, asia on ratkaistava todistustaakan avulla. Todistustaakka on yhtä kuin velvollisuus näyttää toteen ne seikat, joihin syyte perustuu. Rikosasioissa todistustaakka on kantajalla eli syyttäjällä ja asianomistajalla. Syyttäjän todistustaakka on yhtenä osana syyttömyysolettamaa. Todistustaakka sisältää sekä rikoksen tunnusmerkistön että vaadittavan tahallisuuden. (Jokela 2018, 680–681, Saranpää 2019)

Rikostunnusmerkistön käsite. Rikostunnusmerkistöllä tarkoitetaan niitä seikkoja, jotka kuuluvat rikokseen. Tunnusmerkistön mukaisesti rikos on oikeudenvastainen, se on inhimillinen teko ja osoittaa syyllisyyttä. Rikos jaetaan objektiiviseen ja subjektiiviseen tunnusmerkistöön. Objektiivisellä tunnusmerkistöllä tarkoitetaan seikkoja, joihin kuuluvat tekotapa, syy-yhteys,

erityiset tunnusmerkistöt, rikoksen tahallisuus ja tuottamus sekä oikeuttamisperusteet. Subjektiiivisella tunnusmerkistöllä tarkoitetaan kysymystä, voidaanko rikoksen tekijää moittia. Toisin sanoen, voidaanko rikoksen tekijältä edellyttää kohtuudella toisenlaista suhtautumista rikoksen tekotilanteessa. (Nuutila 2016.)

Valtakunnansyyttäjä käsite. Suomen ylin syyttäjä on valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä on merkittävässä roolissa syytteiden nostamisessa muun muassa sananvapausrikoksissa ja terrorismirikoksissa. Valtakunnansyyttäjä edustaa syyttäjiä korkeimmassa oikeudessa. Vuonna 2023 valtakunnansyyttäjänä toimii Ari-Pekka Koivisto ja apulaisvaltakunnansyyttäjänä Jukka Rappe. (Syyttäjälaitos luettu 15.3.2023)

3 LAIN KOHDAT

Tässä luvussa kerrotaan laittomasta uhkauksesta ja sen tunnusmerkistöstä, työturvallisuuslaista sekä nuorisorangaistuksesta. Työturvallisuuslaki on kerrottu, koska työnantajalla on lain mukaan yleinen huolehtimisvelvollisuus. Yleinen huolehtimisvelvollisuus tarkoittaa sitä, että työnantaja on velvollinen tarvittavilla toimenpiteillä huolehtimaan työntekijöidensä turvallisuudesta ja heidän terveydestään työssä tarvittavilla toimenpiteillä.

Tänä päivänä internetissä tapahtuvat rikokset aiheuttavat työkuormaa poliiseille sekä lainsäätäjille, koska iso osa lainsäädännöstä on vanhempaa säädäntöä, aikaa ennen internetiä. Lainsäädäntöä on muutettu, jotta se vastaisi tämän päivän tarpeita paremmin.

1.10.2021 tuli voimaan rikoslain muutos 698/2021, missä laitton uhkaus tuli virallisen syytteen alaiseksi, jos uhkaus on kohdistunut henkilöön hänen työtehtävänsä tai julkisen luottamustehtävänsä vuoksi. Käytännössä lakimuutos tarkoittaa, että poliisi voi aloittaa esitutinnan ja syyttäjä voi syyttää ilman, että uhri vaatii rangaistusta. Tutinnan edellytys on, että poliisilla on tieto rikoksesta. (Rikoslaki 698/2021.)

Uudistus tehostaa puuttumista maalittamiseen ja muihin laittomiin uhkauksiin. Lainmuutoksen yhtenä painopisteenä on se, ettei ole hyväksyttävää uhkailla ketään työtehtävissään tai julkisissa luottamustehtävissä olevia väkivallalla tai muilla rikoksilla. Tällaisia työtehtäviä ovat esimerkiksi asiakaspalvelu- tai hallintotehtävät, kaupallinen ala, sosiaali- ja terveysala, opeustustyö tai oikeus- ja poliisihallinnon ala. Ei ole merkitystä, onko uhkaus tehty henkilön työpaikalla, onko se tullut sosiaalisen median kautta tai vaikkapa sähköpostilla. Julkisilla luottamustehtävillä tarkoitetaan esimerkiksi kunnanvaltuuston ja -hallituksen, kunnallisen lautakunnan, johtokunnan ja neuvottelukunnan jäseniä sekä kansanedustajia ja muita julkisia luottamushenkilöitä. (Finlex 2021.) Muutos voi vaikuttaa siihen, ettei laittomia uhkauksia enää esiintyisi niin paljoa julkisissa keskusteluissa kuten sosiaalisessa mediassa.

3.1 Laitton uhkaus

Rikoslain (879/2013) 25:7 §:n laittomasta uhkauksesta säädetään seuraavasti:

”Joka nostaa aseensa toista vastaan tai muulla tavoin uhkaa toista rikoksella sellaisissa olosuhteissa, että uhatulla on perusteltu syy omasta tai toisen puolesta pelätä henkilökohtaisen turvallisuuden tai omaisuuden olevan vakavassa vaarassa, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, laittomasta uhkauksesta sakkoon tai vankeuteen enintään kahdeksi vuodeksi.”

Useaan rikokseen voi sisältyä uhkaus. Laittomassa uhkauksessa itse uhkaaminen ei ole keino, kun tavoitellaan tavoitteen toteutusta. Säännöksellä pyritään suojaamaan ihmisen turvallisuudentunnetta henkilön itsensä ja omaisuutensa suhteen. Laittoman uhkauksen pykälässä todetaan: ”joka nostaa aseensa toista vastaan tai muulla tavoin uhkaa toista rikoksella”.

Tämä tarkoittaa, että laitton uhkauksen tunnusmerkistö edellyttää sen, että ase on nostettu toista vastaan tai jollain muulla tavalla toista rikoksella uhkaamista. Yhtenä esimerkkinä mainitaan aseiden nostaminen, ja se on tyypillinen esimerkki rikoksella uhkaamisesta. Ase voi olla esimerkiksi sellainen väline, jota voidaan käyttää uhkailuun, ja uhatulla on perusteltu syy pelätä uhkaajaa. Tyypillisiä aseita voivat olla esimerkiksi ampuma- ja teräaseet ja näihin rinnastettavat tuotteet. On huomioitavaa, että leikkiaseiden nostaminen toista vastaan voi toteuttaa tunnusmerkistön, jos uhattu ei ole tiennyt aseiden olevan leikkiaseita. Näiden lisäksi starttipistooli, replika tai lataamattoman aseiden nostaminen toista vastaan voi täyttää rikoksen tunnusmerkistön, jos aseet muistuttavat aitoa asetta, eikä niitä voi heti tunnistaa leikkiaseiksi. Ei ole merkitystä teon syyksi luettavuuden kannalta, onko ase aito vai ei, riittää, että on uhattu ”jollakin esineellä”. Uhkaamisessa on käytetty joka tapauksessa asetta. (Partanen 2021, 34–35.)

On huomioitavaa, etteivät kaikki uhkaukset välttämättä täytä RL 25 luvun 7 § mukaista laitton uhkauksen tunnusmerkistöä. Laitton uhkauksen ulkopuolelle voivat jäädä esimerkiksi erilaiset kasvotusten tehdyt uhittelut tai pelottelut. Rangaistava uhkaaminen voi olla teko, jossa uhrille tulee mielikuva häntä uhkaavasta pahasta asiasta. (Partanen 2021, 7.)

Uhkauksia voidaan erotella uhkauksen sisällön tai tekotavan mukaan. Sisällöllisiä ovat esimerkiksi tappo-, pahoinpitely- ja omaisuuden vahingoittamishkaukset. Tekotavan perusteella esimerkiksi eleelliset, sanalliset tai aseella toteutettavat uhkaukset. Suorassa uhkauksessa sanotaan suoraan uhkauksen kohteesta ja tekotavasta, kuten ”Tapan sinut!”. Epäsuoraa uhkailua ovat tulkinnanvaraiset uhkaukset, kuten ”Voisin tappaa sinut ihan milloin vaan”. Rikoksella voidaan myös vihjaila ja uhkaukset ovat usein epäselvempiä, esimerkiksi ”Tiedät-hän, ettei tämä tule päättymään hyvin”. Ehdollisista uhkauksista puhutaan, kun uhkaaja varoittaa jonkin rikoksen tapahtuvan, jos hänen vaatimuksiinsa ei suostuta. (Partanen 2021, 7–8.)

Uhkaus herättää yleensä uhkan saaneelle mielikuvan siitä, että uhkaaja voi itse tai käyttämällä muita henkilöitä toteuttaa antamansa uhkauksen, pahan teon. Laitoin uhkaus voi käsittää uhkauksen kodin polttamisesta tai pahoinpitelystä. Uhkaamiskriteerit täyttyvät esimerkiksi tilanteessa, kun lääkäriä uhataan rikoksella siten, että hänellä on perusteltu syy pelätä henkilökohtaisen turvallisuutensa tai omaisuutensa olevan vakavassa vaarassa.

Rikos, jolla uhataan, ei aina kohdistu uhattuun henkilöön. Uhkaus voi kohdistua toisiin henkilöihin, mutta heidän tulee olla sellaisessa asemassa, että uhatulla on perusteltu syy pelätä

heidän puolestaan. Tämä tarkoittaa, että toisen henkilön henkilökohtainen turvallisuus tai omaisuus olisi olla vakavassa vaarassa. Tällainen tilanne on esimerkiksi uhkaus pahoinpidellä toisen lapsi, puoliso tai muu läheinen. On muistettava, että kun on kyse virallisen syytteen alaisesta rikoksesta, teon tulemisesta tutkintaan edellyttää sen, että teosta on ilmoitettava poliisille. Tänä päivänä rikoksesta voi ilmoittaa melkein kuka tahansa, joko henkilökohtaisesti tai työnantajan toimesta. (Finlex 2021, Lappi-Seppälä ym. 2013 697–699, Mannermaa 2021 26, Partanen 2021, 7–8.)

Laittoman uhkauksen tunnusmerkistössä on säädetty rangaistavaksi uhkaus, joka on omiaan aiheuttamaan vaaraa oikeushyville. Tunnusmerkistön täyttyminen ei edellytä konkreettista vaaraa, vaan riittää, että tilanne on sellainen, josta tyypillisesti aiheutuu vaaraa. Uhkauksen vakavuutta arvioidaan uhkauksen kohteena olleen uhrin kannalta. Kohteella on oltava perusteltu syy pelätä oikeushyviensä olevan vaarassa. (Partanen 2021, 53.)

3.2 Työturvallisuuslaki

Työturvallisuuslain (738/2002) 2 luvun 8 §:n mukaan työnantajalla on yleinen huolehtimisvelvoite. Yleinen huolehtimisvelvoite tarkoittaa sitä, että työnantaja on velvollinen huolehtimaan tarvittavilla toimenpiteillä työntekijöidensä turvallisuudesta ja heidän terveydestään työssään. Työnantajan on otettava huomioon ne asiat, jotka liittyvät työhön, työolosuhteisiin, muuhun työympäristöön sekä työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin. Velvollisuutta rajaavina tekijöinä voidaan pitää epätavallisia, ennalta arvaamattomia olosuhteita, joihin työnantajalla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa. Huomioitavaa on myös poikkeukselliset tapahtumat, joiden seurauksia ei voida välttää varotoimista huolimatta.

Työturvallisuuslain 2 luvun 10 §:ssä säädetään työn vaarojen ja selvittämisen arvioinnista. Työnantajan on kattavasti selvitettävä ja tunnistettava työstä, työympäristöstä, työajoista sekä olosuhteista aiheutuvat haitta- ja vaaratekijät huomioiden työn ja toiminnan luonne. Jos näitä haitta- ja vaaratekijöitä ei voida poistaa, on arvioitava näiden asioiden merkitys työntekijöiden terveydelle ja turvallisuudelle.

Lain 27 §:n mukaan työssä, johon liittyy selvä väkivallan uhka, täytyy ennaltaehkäistä mahdollisuuksien mukaan uhka- ja väkivaltatilanteet. Nämä liittyvät työn kuormittavuuteen ja työkykyyn ja ovat näin ollen turvallisuusriskejä. Työnantajan on laadittava ohjeet, miten menettellä väkivaltatilanteiden hallintaa ja ehkäisemiseksi. Työnantajan on tarjottava työntekijälle

riittävät tiedot työn vaaratekijöistä. Lain mukaan näistä on kerrottava työntekijällä perehdytyksen aikana. Työntekijälle on annettava opetusta ja ohjausta työn vaarojen estämiseksi. On otettava huomioon työntekijän osaaminen sekä työkokemus. Työnantajan on tarpeen vaatiessa annettava täydennyskoulutusta aiheesta. (Työturvallisuuslaki 738/2002.)

4 SYYTEOIKEUS JA RANGAISTUSSÄÄNNÖKSET

Tässä luvussa avataan rikosoikeuden vastuun ikäraajat, syyteoikeus ja nuorisorangaistus.

4.1 Rikosoikeudellisen vastuun ikäraajat

Rikosoikeudellinen vastuukäraja on 15 vuotta. Alle 15-vuotiasta ei voida tuomita rikosoikeudelliseen vastuuseen. (Melander 2015, 108.) Rikoslain 3 luvun 4.1:sta ilmenee, että tekijän on oltava teon hetkellä täyttänyt viisitoista vuotta (Melander 2016, 205.) Alle 15-vuotias voi tehdä oikeudenvastaisen teon, joka täyttää rikoksen tunnusmerkistön. Häntä ei kuitenkaan tuomita teostaan rikosoikeudelliseen vastuuseen. Alle 15-vuotias tekijä voidaan kuitenkin tuomita vahingonkorvausvastuuseen tekemästään rikollisesta teosta. Tällaisessa tilanteessa tehdään usein lastensuojelullisia toimenpiteitä. (Melander 2015, 108, Poliisi 2022.) Alle 15-vuotiaana tehdyn rikollisen teon osalta voidaan käyttää myös sovittelua. Suomessa omak-suttu 15 vuoden vastuukäraja on kansainvälisesti vertaillen keskimääräinen. Muissa pohjois-maissa on sama 15 vuoden vastuukäraja. Walesin ja Englannin vastuukäraja on 10 vuotta ja Saksassa 14 vuotta. Yhdysvalloissa rikosoikeudelliset vastuukärajat ovat osavaltiokohtai-sia. Osassa osavaltioita ei ole lainkaan asiaa koskevaa vastuukärajaa. (Melander 2016, 206–207.)

Rangaistusvastuun edellytykseksi on asetettava henkistä kypsyyttä ja psyykkistä terveyden-tilaa koskevat vähimmäisedellytykset. Tällaisia edellytyksiä ovat seikat, jotka koskevat henki-lön mielentilaa, mielenterveyttä ja toisaalta henkilön ikää. Ikään ja mielentilaan liittyvä arvi-ointi on erotettu toisistaan rikoslain 3 luvun 4 §:ssä, ja ne molemmat ovat rangaistusvastuun edellytyksiä. (Melander 2016, 207.) Heikko psyykinen terveys vaikuttaa henkilön kykyyn toi-mia toisin. Syyllisyysmoite poistuu, mikäli tätä kykyä ei ole lainkaan tai se on ratkaisevasti heikentynyt. Anteeksiantoperusteena syyntakeettomuuden rakenne on melko mutkikas. Osit-tain tämä johtuu asian suorista yhtymäkohdista psykiatrian kanssa. (Frände 2012, 168.)

Nuorten tekemissä rikoksissa sovelletaan omia säädöksiä. Prosessin eri vaiheissa koroste-taan myös menettelyn nopeutta. Esimerkiksi 15–17-vuotiaiden tekemiin rikoksiin sovelletaan lieventämisperustetta. Nuorelle tuomittu vankeusrangaistus pannaan täytäntöön laitosoilil-taan selvästi muita poikkeavassa ympäristössä. Nuori vapautuu myös muita aiemmin laitok-sesta. Nuori suorittaa rangaistustaan 1/3 tai 1/2 verran. Edellä mainittu poikkeus koskee myös 18–20-vuotiaiden ikäryhmää. (Lappi-Seppälä ym. 2013, 130–131.)

4.2 Syyteoikeus

Lähtökohtaisesti Suomen rikosoikeudessa todetaan, että rikokset ovat virallisen syytteen alaisia, jos ei ole toisin säädetty. Asianomistajaksi kutsutaan henkilöä, jonka oikeudellisesti suojattua etua rikos välittömästi vaarantaa tai loukkaa. Osa rikoksista on sellaisia, joissa ei voi olla yksityistä asianomistajaa. Jos syyttäjä ei nosta syytettä virallisen syytteen alaisessa rikoksessa, on rikoksen asianomistajalla toissijainen mahdollisuus itse nostaa syyte. Rikoksista osa on asianomistajarikoksia. Tällaisissa asianomistajarikoksissa syyttäjä ei saa nostaa syytettä, jollei asianomistaja ole esittänyt syyttämispyyntöä. Yhtenä osana on kysymys rikoksesta, jonka syytteeseenpanoon ei ole yleistä kiinnostusta tai rikos on tekona vähäinen. Esimerkiksi tällainen rikos on kunnianloukkausrikos. Asianomistajan näkökulmasta syytteen nostaminen ja oikeuskäsittely voi olla joskus vaivalloista ja kiusallista. Tästä syystä vakavampi rikos on tehty asianomistajarikokseksi. Useat seksuaalirikokset kuuluvat tähän ryhmään. (Lappi-Seppälä ym. 2013, 193, Riku 2019.)

5 NUORIA KOSKEVAT LAINKOHDAT

Tässä luvussa avataan alle 15 ja 15–20-vuotiaita nuoria koskevia lainkohtia, rangaistuskäytäntöä ja korvausvaatimuksia.

5.1 Alle 15-vuotias rikolliseen tekoon syyllistynyt

Alle 15-vuotiaan tekemistä rikoksista ei esitutkintaa aloiteta, koska heillä ei ole rikosoikeudellista vastuuta. Kuitenkin esitutkinnassa voidaan selvittää alle 15-vuotiaan rikoksesta epäillyn osallisuutta asiaan. Esitutkinnassa on mahdollista selvittää, millaista vahingonkorvausta rikoksen kohteena oleva vaatii, onko mahdollista palauttaa rikoksella saatu omaisuus takaisin tai onko tarvetta lastensuojelua vaativille toimenpiteille. Poliisi tekee aina alle 15-vuotiaan tekemästä rikoksesta lastensuojeluilmoituksen ja ilmoittaa teosta huoltajille. (Poliisi 2022.)

Alle 18-vuotiasta edustaa esitutkinnassa hänen huoltajansa tai erikseen määrätty edunvalvoja. Alaikäistä kohdellaan iän mukaisella tavalla ja millaisilla edellytyksillä hänellä on hoitaa asiaa. Tyypillisesti alaikäisen huoltajat ovat läsnä, kun alaikäisen asioita hoidetaan. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi kuulustelut. Sosiaalitoimen edustaja on usein mukana alaikäisen kuuluisteluissa, jos oma huoltaja ei ole läsnä. (Poliisi 2022.)

5.2 Laki nuoren rikosentekijän tilanteen selvittämisestä

Tätä lakia sovelletaan, kun kyseessä on 15–20-vuotiaan rikoksesta epäiltynä olevan nuoren syyteharkinta. Lakia sovelletaan myös, kun määrätään seuraamuksia ja seuraamuksen täytäntöönpanoa varten tehtävän tilanteen selvittämistä. Tilanteen selvittämisellä tarkoitetaan, että kartoitetaan nuoren sosiaalista tilannetta. Lisäksi arvioidaan rikoksen tekoon johtaneita seikkoja ja rikokseen syyllistymisen riskiä sekä onko nuorella edellytyksiä tukitoimia käyttämällä elää rikoksetonta elämää. (Laki nuoren rikosentekijän tilanteen selvittämisestä 2010/633.)

Tässä laissa tarkoitetaan:

”1) nuorella rikoksesta epäillyllä henkilöä, jonka epäillään syyllistyneen rikokseen 15–20-vuotiaana;

2) nuoren rikoksella rikosta, jonka tekijäksi epäilty tai rikokseen syylliseksi todettu on tekohetkellä ollut 15–20-vuotias;

- 3) seuraamusselvityksellä nuoren rikoksesta epäillyn syyteharkintaa, seuraamuksen määräämistä ja seuraamuksen täytäntöönpanoa varten tehtävää arviointia; sekä
- 4) sosiaaliviranomaisella sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kunnan monijäsenistä toimielintä”.

Nuorisorangaistuksen lakimuutoksen myötä muutos sottaa paremmin huomioon nuorten rikoksen tekijöiden erityiset tarpeet. Laissa on otettu kantaa, miten nuoria koskevat asiat kuuluvat käsitellä ja millä tavoin nuoret rikosentekijät tulee sijoittaa suorittamaan tuomiotaan. (Laki nuorista rikosentekijöistä 31.5.1940/262.)

5.3 Nuorisorangaistus

Nuorisorangaistus on rikoslakiin sisältyvä, erityinen alle 18-vuotiaille tarkoitettu yhdyskunta-seuraamukseen kuuluva rangaistus. Nuorisorangaistuksella tarkoitetaan erityisesti alle 18-vuotiaille kohdennettua rangaistusta. Nuorisorangaistukseen voidaan tuomita 15–17-vuotias rikokseen syyllistynyt nuori, jos sakkorangaistuksen on katsottu olevan riittämätön ja ehdottoman vankeusrangaistuksen todettu olevan liian ankara rangaistus. Rikoslain 6:10 a § kohdassa säädetään nuorisorangaistuksesta. Päätöksen nuorisorangaistukseen tuomitsemisesta tekee tuomioistuin. Se voi tuomita nuorisorangaistuksen sijasta myös muun rangaistuksen. Muita seuraamuksia rikoksesta ovat sakko, ehdollinen vankeus, yhdyskuntapalvelu ja ehdoton vankeus. (Rikosseuraamuslaitos 2022.)

Rikoslaisissa 6:10 a§ säädetään seuraavaa:

”Alle 18-vuotiaana tehdystä rikoksesta tuomitaan nuorisorangaistukseen, jos:

1) sakko on rikoksen vakavuus, rikoksesta ilmenevä tekijän syyllisyys ja tekijän aikaisemmat rikokset huomioon ottaen riittämätön rangaistus eivätkä painavat syyt vaadi ehdottoman vankeusrangaistuksen tuomitsemista; ja

2) ehdollista vankeutta valvontoineen ei ole pidettävä riittävänä tekijän sosiaalisen selviytymisen edistämiseksi tai uusien rikosten ehkäisemiseksi.

Nuorisorangaistus voidaan tuomita 1 momentissa säädetyin edellytyksin myös sellaisista tuomioistuimessa samalla kertaa käsiteltävistä rikoksista, joista ainoastaan osa on tehty alle 18-vuotiaana.

Nuorisorangaistuksen kestosta ja sisällöstä säädetään yhdyskuntaseuraamusten täytäntöönpanosta annetun lain 64 §:ssä.”

Nuori voi suorittaa rangaistuksen täytäntöönpanoa vapaudessa tapahtuvilla yhdyskuntaseuraamuksilla. Yhdyskuntaseuraamuksia ovat yhdyskuntapalvelu, nuorisorangaistus, ehdollisesti rangaistujen nuorten valvonta, ehdonalaisen vapauden valvonta sekä valvontarangaistus. Nuorisorangaistuksella voidaan edistää nuoren sosiaalista selviytymistä ja näin ollen ehkäistä nuoren syyllistymistä uusiin rikoksiin. Tuomioistuimessa voidaan tuomita nuorisorangaistusta neljästä kuukaudesta yhteen vuoteen.

Nuorisorangaistus käsittää valvonnan, sosiaalista toimintakykyä edistäviä toimintoja, ohjelmia ja perehtymistä työelämään sekä työntekoon. Rikosseuraamuslaitos toimeenpanee nuorisorangaistuksen. Nuoren valvojana on rikosseuraamuslaitoksen virkamies. Nuoren on pidettävä yhteyttä valvojaansa. Jos nuori laiminlyö vastuutaan tapaamisissa, poliisi voi noutaa nuoren valvontatapaamiseen. Nuoren on täytynyt jättää saapumatta edelliseen tapaamiseen tai muuhun rangaistuksen suorittamista koskevaan tapahtumaan, jolloin poliisi voi nuoren noutaa. Nuoren on oltava päihteetön tapahtumissa. Jos nuori ei aloita rangaistuksen suorittamista, keskeyttää sen tai ei ryhdistäydy varoituksista huolimatta, rikosseuraamuslaitos vie rangaistuksen tuomioistuimen arvioitavaksi. (Rikosseuraamuslaitos 2022, Poliisi 2022.)

5.4 Nuorten vahingonkorvausvelvoite

Vahingonkorvauslain 2:2 §:n mukaan alle 18-vuotias vahingonaiheuttaja on korvausvelvollinen aiheuttamastaan vahingosta sen määrän, joka katsotaan kohtuulliseksi, kun otetaan huomioon seuraavat seikat:

- ”1) vahingonaiheuttajan ikä ja kehitystaso,*
- 2) teon laatu,*
- 3) vahingonaiheuttajan ja vahingonkärsijän varallisuusolot,*
- 4) muut olosuhteet”.*

Nuorilla rikoksentekeijöillä on vahingonkorvausvelvollisuus, koska laissa ei ole määritelty alaikäraja vahingonkorvausvelvollisuudelle. Tällöin vahingonkorvaukset maksetaan sille, joka on vahinkoa kärsinyt. Kohtuullisen korvauksen periaatteen mukaan alaikäinen ei välttämättä korvaa siten kuin vahingonkorvausoikeudessa yleensä menetellään. Alaikäisen ollessa kyseessä arvioidaan vahingonaiheuttajan kannalta suopeammin kuin täysi-ikäisten ryh-

mässä. Jos alaikäinen tekee tahallisesti rikosvahingon, voidaan tekijä velvoittaa täysimääräiseen korvaukseen. Korvausmäärän arvioinnissa voidaan ottaa huomioon vahingonaiheuttajan tietoisuus menettelynsä vahingollisuudesta, mikä saattaa myötävaikuttaa korvaukseen suurestakin vahingosta.

Alle 15-vuotias on velvollinen korvaamaan teostaan mahdollisesti aiheutuneesta vahingosta kohtuullisen määrän ottaen huomioon edellä mainitut perusteet. Jos vaatimus vahingonkorvauksista uudistetaan kolmen vuoden välein, vahingonkorvaukset ovat voimassa ikuisesti. Vahingonkorvaussummalle kertyy korkoa noin 10 % eli kymmenessä vuodessa vahingonkorvaus kaksinkertaistuu. (Vahingonkorvauslaki 1974/412.)

6 OIKEUDEN ESIMERKKITAPAUKSIA

Laiton uhkaus esiintyy useimmissa oikeustapauksissa yhtenä rikoksen muotona. Laiton uhkaus on harvoin vain yksittäisenä rikoksena, koska monessa oikeustapauksessa laiton uhkaus on esitetty esimerkiksi pahoinpitelyn yhteydessä.

6.1 Oikeustapauksia laittomasta uhkailusta

”Syyttäjä vaati, että A tuomitaan rangaistukseen laittomasta uhkauksesta. A oli uhannut ensihoitajina toimineita B:tä ja C:tä rikoksella sellaisissa olosuhteissa, että näillä oli ollut perusteltu syy omasta tai toisen puolesta pelätä henkilökohtaisen turvallisuuden olevan vakavassa vaarassa. B ja C olivat menneet A:n asuntoon hälytystehtävälle. A oli ensihoitoyksikön saapuessa asuntoonsa maannut olohuoneensa sohvalla, ja yksikkö oli alkanut herätellä häntä. A:n herätessä hän oli ottanut yllättäen käteensä isokokoisen puukon, nostanut puukon kohti B:tä ja C:tä ja heilutellut puukkoa uhkaavasti. A oli tämän jälkeen noussut ylös sohvalta puukko edelleen kädessään. B ja C olivat poistuneet asunnosta ambulanssiin ja soittaneet paikalle poliisipartion.

B ja C yhtyivät syyttäjän rangaistusvaatimukseen.

A kiisti syytteen. Hän ei ollut toiminut tahallaan. A oli perustellusti luullut, että hänen asuntoonsa oli murtauduttu, ja hän oli toiminut hätävarjelutilanteessa. A oli ollut tekohetkellä päihtynyt, nukkunut sohvallaan ja toiminut spontaanisti häntä heräteltäessä. Hän oli humalatilansa vuoksi tehnyt väärän arvion tilanteesta”.

Ensihoitajat olivat tunkeutuneet asuntoon murtamalla ikkunan ja sytyttäneet valot. He olivat yrittäneet herätellä potilasta ennen kuin olivat painaneet potilaan rintakehää. Käräjäoikeus katsoi, että on ollut mahdollista rikoslain 4 luvun 3 §:n tarkoittamin tavoin että A on voinut erehtyä sen suhteen, että kysymys oli hänen kotiinsa tunkeutumisesta ja häneen kohdistettavasta väkivallasta, jota vastaan hänellä olisi ollut oikeus hätävarjelutilanteessa puolustautua. A olisi teonkuvauksessa kerrotulla tavalla tahallaan uhannut asianomistajia puukolla. Käräjäoikeus hylkäsi syytteen laittomasta uhkausesta.

Hovioikeudessa käsiteltiin asiaa. Ensihoitajien murtautuminen lukittuun asuntoon oli ollut yllättävää, eikä A ollut voinut varautua siihen. Potilaan päihtynyttä tilaa ei otettu huomioon, koska hän oli itse tilansa aiheuttanut. A:n menettelyä arvioitiin sen hetkisen ymmärrys- ja havainnointikyvyn perusteella. A ei voinut kyseessä olevassa tilassa havaita, että henkilöt olivat

ensihoitajia ja tilanne oli hänen kokemuksensa mukaan uhkaava. Nämä seikat huomioiden A oli perustellusti erehtynyt hätävarjelutilanteesta ja hovioikeus piti käräjäoikeuden päätöksen ennallaan. (THO: 2021:6.)

”Syyttäjä oli vaatinut rangaistusta A:lle virkamiehen väkivaltaisesta vastustamisesta sekä kahdesta laittomasta uhkauksesta, kun A oli suusanallisesti uhannut väkivallalla kaupungin lastensuojelutoimessa työskennelleitä kahta sosiaalityöntekijää tai uhannut muuten käyttää väkivaltaa sosiaalityöntekijöiden virkatoimien johdosta. Korkein oikeus katsoi ratkaisusta tarkemmin ilmenevin perustein, että menettely tulee rikosoikeudellisesti riittävästi arvioiduksi soveltamalla pelkästään virkamiehen väkivaltaista vastustamista koskevaa säännöstä. Tämän vuoksi syyte kahdesta laittomasta uhkauksesta hylättiin”. (KKO: 2019:31)

Hovioikeuden päätös jäi Korkeimmassa oikeudessa voimaan ja syytteet laittomista uhkauksista hylättiin.

Tämä esimerkki on aluksi mennyt tuomioistuimeen virkamiehen väkivaltaisena vastustamisena mutta oikeudessa syyte muuttui laittomaksi uhkaamiseksi. *”A on uhannut käyttää väkivaltaa pakottaakseen virkamiehen tekemään julkisen vallan käyttöä sisältävän virkatoimen, vaatimalla puhelimitse pääsyä terveyskeskuslääkäri B:n vastaanotolle ja että B uusisi hänen lääkemääräyksensä uhalla, että hän muutoin tulisi vastaanotolle pesäpallomailan kanssa ja myös B:n kotiin, antaen näin ymmärtää käyttävänsä B:hen kohdistuvaa väkivaltaa”.*

Hovioikeuden päätöksessä tapaus ei täyttänyt virkamiehen väkivaltaisen vastustamisen tunnusmerkistöä. Hovioikeudessa todettiin, ettei A:n käytös täytä rikoslain 16 luvun 1§:ssä tarkoitetulla tavalla julkisen vallan käyttämistä. Näin ollen A:n menettely ei täytä virkamiehen väkivaltaista vastustamista ja syyte muuttui laittomaksi uhkaukseksi.

Syyksi lukemisessa todettiin, että *”A on 10.2.2005 Jyväskylässä puhelinkeskustelussa Kyllön terveysaseman terveyskeskusavustajan kanssa uhannut terveyskeskuslääkäri B:tä rikoksella sellaisissa olosuhteissa, että B:llä on ollut perusteltu syy omasta tai toisen puolesta pelätä henkilökohtaisen turvallisuuden tai omaisuuden olevan vakavassa vaarassa”.*

Hovioikeuden päätöksestä ei ollut julkisesti saatavilla tuomiota. (VaaHO: 2007:6)

7 TERVEYSTALON HENKILÖKUNNAN KOKEMUKSIA UHKAILUSTA JA HÄIRINNÄSTÄ

Tässä luvussa kerrotaan, millaisia uhkatilanteita Terveystalon henkilökuntaan on kohdistunut. Lokakuussa 2022 minulla oli Teams-palaveri Terveystalon työturvallisuuspäällikön kanssa. Kävimme yhdessä läpi, millaisia läheltä piti- ja uhkatilanteita Terveystalon henkilökuntaan oli kohdistunut kuluvana vuonna. Terveystalon tilastojen mukaan 1.1.- 31.10.2022 aikaväliltä oli kirjattu noin 200 uhka- tai väkivaltatapahtumaa. Noin 50 tapausta on johtanut toimenpiteisiin yksiköissä, joissa oli tapahtunut jotain uhkaavaa. Reilussa 100 tapahtumassa oli käyty keskusteluja. Lopuista tilanteista ei ole tietoa, millaisia toimenpiteitä on tehty. (Leskinen 2022.)

Tilastot ovat Terveystalon omasta sähköisestä järjestelmästä kerättyjä ja ne on laitettu Excel-taulukkoon. Tilastoissa on ainoastaan sellaiset tapaukset, joista henkilökunta on tehnyt sähköisen ilmoituksen. (Leskinen 2022.) Kaikki esimerkit on julkaistu Terveystalon luvalla ja niitä on muokattu siten, ettei niistä voi tunnistaa työntekijää tai työyksikköä.

Luvussa on henkilökunnan työelämän kokemuksia, joista henkilökunta on tehnyt haittailmoituksen. Esimerkkeihin valikoitui samantyylliset tapahtumat, joita esiintyi aineistoissa eniten. Lopuksi on muutama kokemus muunlaisesta häirinnästä.

Potilas tuli vastaanotolle toisen henkilön kanssa. Potilas vaati lääkereseptiä. Uhkaili sanallisesti lääkäriä ja syytti lääkäriä siitä, että hän ajaisi potilaan katukauppaan, jos ei kirjoita lääkereseptiä. Potilas ei ottanut vastaan hoitoehdotuksia. Vastaanoton lopuksi potilas sanoi nauhoittaneensa koko keskustelun ja vievänsä asian eteenpäin. Potilas poistui vastaanotolta paaskaamalla oven kiinni. Oven vieressä oleva ilmastoinnin säätökytkin hajosi. Poistumistilanteessa mukana ollut kaveri hieman viivytteli poistumista. Tilanne oli sanallisesti, että fyysisestikin uhkaava. Jäi pelko, että poistuessa he kääntyvätkin takaisin ja kohdistavat voimankäyttöä oven sijaan minuun. Poistumisen jälkeen lukitsin huoneen oven, ettei he päässeet takaisin ja tuli itkureaktio.

Asiakas on käynyt useasti Terveystalolla, sairaanhoitajalla sekä lääkäriillä. Hänen saattajansa käyttäytyi useasti erittäin uhkaavalla tavalla. Hän etuili muita asiakkaita ja ei suostunut ottamaan vuoronumeroa. Asiakas uhkaili suullisesti. Hän kertoi uhkaavansa lyömällä henkilökuntaa ja vartioita, jos he asettuvat hänen tielleen. Huusi kovalla äänellä, kun ei saa tahtoaan lääkäriltä läpi. Uhkailut jatkuivat soittopyynnöllä sairaanhoitajille. Lupasi pamauttaa koko talon.

Asiakas on toistuvasti kohdistanut sanallista uhkailua työterveyshenkilöstöä kohtaan, aiemmin kohdistunut mm lääkäriin tappouhkauksena ja törkeänä nimittelynä.

Asiakas käyttäytyy työkykyneuvottelutilanteessa epäasiallisesti ja uhkaavasti. Käytös kohdistuu työnantajatahoon ja työterveyshuollon henkilökuntaan.

Asiakkaan kanssa fyysisesti samassa tilassa on vain lääkäri. Muut ovat neuvottelussa Teamsin välityksellä.

Asiakas uhannut tappaa kaikki lääkärit, myös työterveydessä häntä hoitaneet. Ei mainitse kenenkään nimeä, eikä puhu konkreettisella tasolla tekotavasta. Asiakas myös itsetuhoinen.

Laatuvastaavana vastaan asiakkaan palautteisiin. Kun asia ei ole edennyt asiakkaan mielestä oikein, hän kohdistaa sanallista hyökkäystä palautekanavan kautta minuun.

Koen sen vaaralliseksi ja ahdistavaksi.

Elokuusta ---- alkaen kontakti potilaaseen. Syksystä ---- alkaen toistuvaa uhkailua ja kiristystä. Valehtelemalla huijannut reseptejä ja puijannut niillä eri apteekeissa. Jatkuvaa uhkailua puhelimesta, sähköposteissa ja Viestit-palvelun kautta.

Asiakas laittanut allekirjoittaneelle kaksi sähköpostiviestiä, joissa teksti kirjoitettu uhkaavalla ja epäasiallisella tyylillä. Asiakas on ollut pitkään tyytymätön saamaansa kohteluun Terveystalon toimesta.

Terveystalossa on työterveysasiakkaana potilas, jonka terveysasiaan työterveyslääkäri joutunut puuttumaan lääkärin ilmoitusvelvollisuuden vuoksi. Tämän jälkeen potilas on lähettänyt toistuvasti epäasiallisia sähköposteja työterveyshoitajalle.

Asiakas uhannut ---- ampua lääkärin harmistuttuaan, kun ---lausunto ei ollut saapunut ---. Lääkäri oli tehnyt lausunnon, mutta myöhässä aikataulusta. Ilmeisesti --- päässä ollut viivettä asioiden käsittelyssä. --- on ilmoittanut Terveystaloon uhkauksesta. Asia on käsitelty Terveystalon toimesta.

Asiakas on toistuvasti Terveystalolla käydessään käyttäytynyt uhkaavasti ja asiattomasti. Käynneillä käyttäytynyt uhkaavasti ja asiakasta ei ole meinattu saada pois Terveystalon ti-

loista. Vastaanotolla on käytös ollut uhkaavaa ja asiatonta, haukkunut lääkäriä ja epäillyt lääkärin esiintyvän väärällä nimellä. Esiintyy valehenkilötiedoilla ja yrittää päästä vastaanotolle tai saada puhelimen kautta yhteyttä. Asiakas pommittaa viestein kotinumeroon, sähköpostiin, oman yritykseni numeroon ja työsähköpostiin. Työntekijä koki vakavan henkisen altistumisen.

7.1 Terveystalon henkilökunnan kokemuksia nuorten uhkailusta ja häirinnästä

Nuori uhkaili ääntään korottaen, jopa huutaen, sanallisesti lyövänsä ja tappavansa minut. Nuori toisti tätä useita kertoja.

Kaksi yksikön nuorta juttelivat yleisissä tiloissa, suunnitellen henkilökuntaan kuuluvan tappamista.

Yksikön nuoret ovat sanallisesti uhkailleet ohjaajia fyysisellä väkivallalla, omaisuuden tuhoamisella, itsensä vahingoittamisella ja henkeen ja terveyteen kohdistuvalla väkivallalla. Nuoret ovat kyseisenä ajankohtana heitelleet tavaroita, huonekaluja, potkineet seiniä sekä ovia, rai-vonneet sekä huutaneet. Pelkoa on lietsottu, kapinoitu rajoja vastaan uhkaillen, kiristäen, alistaen ja provosoiden.

Asiakas hermostunut tilanteessa, jossa ei ole saanut tahtoaan läpi. Uhannut tilanteessa monta kertaa lyödä ja hakata minut, jos en anna hänelle viikkorahaa juuri sillä hetkellä. Asiakas oli tilanteessa todella kiihtynyt ja fyysisesti lähellä minua.

7.2 Muita uhkaavia tilanteita

Asiakas jättänyt soittopyynnön listalle. Asiakkaalle soitettiin ja hän kuulosti todella päihtyneeltä ja sekavalta. Haluaa --:lle ajanvarauksen. Asiakas kertoo, että on saanut asioida tämän lääkärin kanssa, vaikka --:lle ei saa varata aikoja yksityisasiakkaille. (Tietyissä lääkitys ja sairausasioissa) Asiakkaalla on lasku maksamatta, joka estää ajanvaraukset Terveystalolle. Asiakas kertoo, että nauhoitti puhelun. Yritti tivata asiakaspalvelijan nimeä, mutta nimeä ei kerrottu. Koettu tilanne uhkaavaksi. Kertoi ryhtyvänsä jatkotoimenpiteisiin asian suhteen. Saatu lopulta puhelu lopetettua. Asiakas on ollut aiemminkin häiriöksi yksikköön puhelimitse.

Päihtynyt asiakas ja käytös uhkaavaa. Korottanut ääntään asiakaspalvelussa ja lääkärin vastaanotolla.

Asiakas närkästyí, koska ei saanut koronatodistusta auki. Vaati saada sen heti auki ja asiaa oli selvitetty asiakkaalle. Käyttäytyi levottomasti kävellen ympäriinsä. Löi käsillä tiskiín ja vaati todistuksen saamista heti. "Haroi" käsillään kasvojaan, osoittaen aggressiivisuutta. Poistui paikalta karjahtaen ja lyöden ovia. Tapahumasta jäi ikävä tunne ja oli lähellä vartijapainikkeen käyttö.

8 RIKOSILMOITUKSEN TEKO

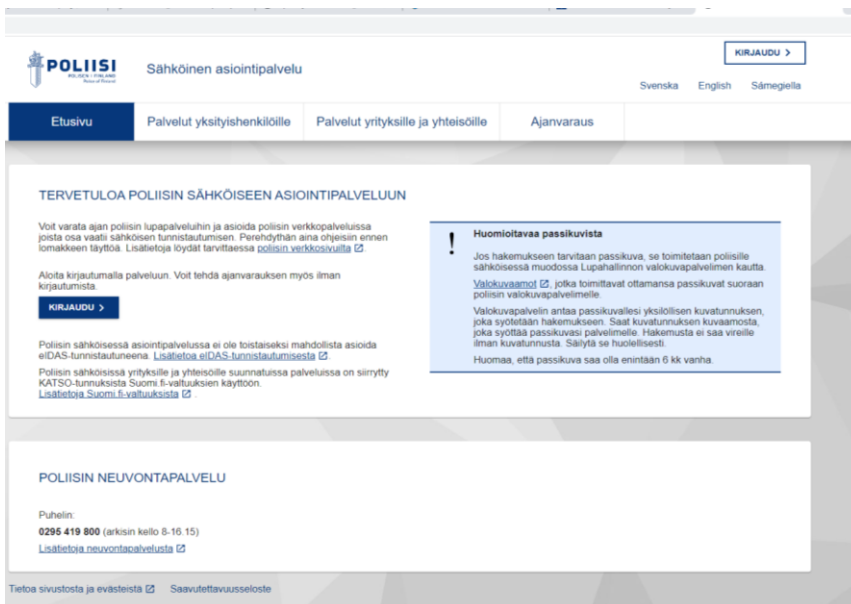
Epäiltäessä rikosta, kannattaa rikosilmoitus tehdä matalalla kynnyksellä. Internetissä on esimerkiksi rikoslaki kaikille saatavilla osoitteesta www.finlex.fi, josta jokainen voi halutessaan käydä lukemassa rikoksien tunnusmerkkejä. Lisäksi luvussa kerrotaan, miten toimia, jos rikoksen tekijänä on lapsi tai nuori.

Sähköinen rikosilmoitus on nykypäivää. Toki rikosilmoituksen voi tehdä asioimalla henkilökohtaisesti poliisilaitoksella. Jos haluaa asioida poliisilaitoksella, niin rikosilmoituksen voi tehdä haluamallaan laitoksella. Puhelimitse tehtyjä rikosilmoituksia ei poliisi enää ota vastaan, jos asiakkaalla on mahdollista tehdä ilmoitus sähköisesti. Tämä johtuu siitä, että poliisilla on oltava varmistus asiakkaan oikeista henkilötiedoista ja tunnistautuminen voi puhelimesta olla haasteellista. (Poliisi 2022.)

Sähköinen rikosilmoitus on yleisin ja nopeimpia tapoja saada rikosilmoitus tehdyksi. Sen voi tehdä kuka tahansa, missä tahansa. Poliisi ei vastaanota yöaikaan klo 22.45–06 sähköisiä rikosilmoituksia. (Poliisi 2022.) Sähköisesti tehty rikosilmoitus ohjautuu asiaa tutkivalle poliisille ja yleisen käytännön mukaan poliisilla on velvollisuus ottaa rikosilmoitus vastaan. Joissain tapauksissa poliisi voi tehdä rikosilmoituksen, kun poliisit itse ovat tapahtumapaikalla. Rikosilmoitukseen on kirjattava tarkka kuvaus tapahtumista, mitä on tapahtunut ja keitä asia koskee. Näitä tietoja poliisi tarvitsee ennen esitutkinnan aloittamista. (Poliisi 2022.)

8.1 Sähköisen rikosilmoituksen teko

Sähköisen rikosilmoituksen tekoon tarvitaan pankkitunnukset tai mobiilivarmenne. Sähköisen rikosilmoituksen teko alkaa menemällä osoitteeseen www.poliisi.fi. Etusivulla on linkki ”Tee rikosilmoitus”, joka avautuu uuteen välilehteen. Tee rikosilmoitus- välilehdeltä valitaan Asioi verkossa- linkki, joka ohjaa asiakkaan rikosilmoituksen tekoon. Kirjautumisvalikosta voi valita, tekeekö ilmoituksen yksityishenkilönä vai yrityksen puolesta.

Kuva 1. Sähköiseen rikosilmoitukseen kirjautuminen. (Poliisi 2022)

8.1.1 Miten rikosilmoitus käsitellään?

Kun sähköinen rikosilmoitus on kirjautunut poliisiasian tietojärjestelmään, sen käsittelyssä voi mennä muutamasta päivästä viikkoihin. Käsittelyyn vaikuttaa muun muassa sen hetkinen ruuhkatilanne. Rikosilmoitukselle tulee rikosilmoitusnumero. Tämä numero on tärkeä, koska sen avulla löytyvät kaikki tiedot, jotka liittyvät rikosilmoitukseen. Ilmoitusnumero löytyy ilmoitusjäljennöksen yläosasta. Ilmoitusnumero on muotoa 5500/R/3625/22. Ensimmäinen numero on poliisilaitoksen numero, R tarkoittaa rikosilmoitusta. Seuraava luku on varsinainen ilmoitusnumero ja viimeinen numero on ilmoitusvuosi.

Yleisen käytännön mukaan ilmoitetun rikoksen tutkii sen alueen poliisi, missä teko on tapahtunut. Rikosilmoituksen voi kuitenkin tehdä valitsemallaan poliisiasemalla, mutta ilmoituksen vastaanottava poliisi siirtää ilmoituksen tutkivalle poliisiyksikölle. Poliisilaitoksissa on useita eri tutkintalinjoja ja osastoja, jotka käsittelevät rikosilmoituksia. On huomioitavaa, etteivät kaikki ilmoitetut rikokset johda esitutkinnan aloittamiseen. Tällaisia tapauksia voivat esimerkiksi olla yksityisoikeudellinen riita- asia tai jokin muu asia, joka ei ole rikos. (Poliisi 2022.)

8.2 Rikosvahinkolaki

Rikosvahinkolain 2:7§ sanotaan:

”Loukkauksen aiheuttamasta kärsimyksestä suoritetaan korvaus sille:

- 1) jonka seksuaalista itsemääräämisoikeutta on rikoksella loukattu tai jonka vapautta muuten on rikoksella loukattu;
- 2) jonka henkilökohtaista koskemattomuutta on erityisen vakavasti loukattu tapon, murhan tai surman yrityksellä, törkeällä pahoinpitelyllä tai sen yrityksellä taikka muulla näihin rinnastettavalla rikoksella.

Korvaus kärsimyksestä määrätään vahingonkorvauslain 5 luvun 6 §:n 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan. Korvaus on kuitenkin enintään 3 300 euroa vähennettynä tämän lain 19 §:ssä tarkoitetun muualta tulevan korvauksen määrällä. Seksuaalirikoksen uhrille voidaan kuitenkin suorittaa korvausta enintään 8 800 euroa tai, jos uhri oli tekohetkellä kahdeksaatoista vuotta nuorempi, enintään 15 000 euroa vastaavasti vähennettynä”.

Rikosvahinkolain (1204/2005) mukaan sellaiset tilanteet, joissa rikoksella aiheutettu vahinko kohdistuu luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, korvataan valtion varoista. Alkuperäinen rikosvahinkolaki on tullut voimaan vuonna 1974. Rikosvahinkolakia on muutettu useampaan kertaan voimaantulon jälkeen. Vuonna 2006 tehtiin viimeisin rikosvahinkolain kokonaisuudistus (1204/2005) ja se astui voimaan samana vuonna. (HE 192/2005 vp, 5.) Rikosvahinkolain tarkoituksena on turvata uhrin asema ja hänen selviytymistään tapahtuneen rikoksen takia. Useassa tapauksessa rikosentekijä on vähävarainen, jolloin varallisuus ei välttämättä riitä korvausten maksamiseen. Rikosvahinkokorvausjärjestelmä on luotu tällaisia tilanteita varten, jonka kautta valtio tukee rikoksen uhreja. Valtio maksaa tuomittuja korvauksia rikosentekijän sijasta, jotta uhrit eivät jäisi ilman korvauksia. Vaikkei rikoksen uhrilla olisi vakuutusturvaa rikoksen varalle ja hän olisi vähävarainen, on hänellä yhtäläiset mahdollisuudet saada valtiolta korvauksia. Rikoksen uhri ei joudu sidoksiin pitkiksi ajoiksi rikoksen tekijän kanssa, jos korvaukset menevät esimerkiksi ulosottoon. Näin on siksi, että valtio perii maksetut korvaukset rikoksen tekijältä, jolloin uhri välttyy viemästä asiaa ulosottoviranomaiselle. Uhrien asemaa on vahvistettu myös Euroopan Unionin tasolla. Unionin erinäiset sopimukset ja direktiivit ovat vahvistaneet uhrien asemaa. Suomen valtio on sitoutunut näihin. (European- Justice. Luettu 25.4.2023.)

8.3 Vahingonkorvauslaki

Vahingonkorvauslaissa (1974/412) todetaan,

1§ ”Joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen, jollei siitä, mitä tässä laissa säädetään, muuta johdu.

*Vahingonkorvausta voidaan sovitella, jos korvausvelvollisuus harkitaan kohtuuttoman ras-
kaaksi ottaen huomioon vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusolot ja muut
olosuhteet. Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on kuitenkin täysi korvaus tuomittava, jollei
erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta”.*

*2§ ” Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksaatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen kor-
vaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon ai-
heuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harki-
taan kohtuulliseksi”.*

*3§ ”Mielisairas, vajaamielinen tai sieluntoiminnaltaan häiriintynyt on velvollinen korvaamaan
aiheuttamastaan vahingosta määrän, joka hänen tilaansa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan
ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuul-
liseksi. Tilapäistä sieluntoiminnan häiriötä, johon vahingon aiheuttaja on saattanut itsensä, ei
kuitenkaan yksin ole pidettävä korvausvelvollisuutta vähentävänä perusteena”*

Vahingonkorvausta voidaan vaatia henkilö- ja esinevahingoista sekä kärsimyksestä (Vahin-
gonkorvauslaki 5:1). Henkilövahingonkorvausta voi vaatia erilaisista kustannuksista, jotka ovat
syntyneet esimerkiksi pahoinpitelyrikoksesta. Tällaisia kuluja voivat olla mm. sairaanhoitokus-
tannukset, kipu, särky, jokin muu tilapäinen haitta tai pysyvä haitta ja ansionmenetyt.

(Vahingonkorvauslaki 5:2.) Esinevahingoissa voidaan vaatia korvausta korjauskustannuk-
sista, vahingoista aiheutuneista kuluista, esineen arvonalentumisesta tai hukatun esineen ar-
vosta. (Vahingonkorvauslaki 5:5.) Pääasiallisesti vahingonkorvausvaatimukset käsitellään ri-
kosta koskevan oikeudenkäynnin yhteydessä, jos vahingonkorvauksia ei ole eriytettykäsiteltä-
viksi erillisessä oikeudenkäynnissä. Vahingonaiheuttajalle annetaan mahdollisuus maksaa va-
paaehtoisesti vahingonkorvaukset. Jos korvausvelvollinen ei maksa tuomittuja vahingonkor-
vauksia vapaaehtoisesti, voi asianomistaja eli vahinkoa kärsinyt käynnistää oikeudellisen pe-
rintäprosessin. Korvauksia haetaan ulostoton kautta vahingonaiheuttajalta. (Ulosottoakaari 2.2.)

8.4 Vahingonkorvaukset rikosvahinkoasioissa

Rikoksen uhrilla on oikeus saada vahingonkorvauksia aiheutetusta vahingosta. Uhri voi vaa-
tia rikoksen tekijältä vahingonkorvauksia sekä korkoja siitä päivästä lähtien, milloin rikos on
tapahtunut. Määritettäessä vahingonkorvausta vaikkapa esineestä, joskus voi olla hyvä käyt-
tää asiantuntijan arviota vahingoittuneen omaisuuden rahallisesta arvosta. Uhrin kannattaa

säilyttää kaikki kuitit kuluista, kuten taksimatkasta esimerkiksi sairaalaan. (Rikosuhripäivystys 2022, Valtionkonttori 2022.)

Yleisemmin vahingonkorvausvaatimukset liittyvät esimerkiksi:

- Varastettuun tai vahingoitettuun omaisuuteen
- Vammojen ja sairauden hoitoon liittyviin kuluihin
- Fyysiseen kipuun ja särkyyn sekä tilapäiseen haittaan, henkiseen kärsimykseen sekä pysyvään haittaan.
- Työansion menetykseen ja matkakuluihin
- Vakuutusten omavastuuosuuksiin ja oikeudenkäyntikuluihin
- Kuolemantapauksissa esimerkiksi hautauskuluihin ja elatuksen menetykseen.

Tuomioistuimen määräyksellä rikoksen tekijä joutuu maksamaan korvauksia uhrille. Rikoksen tekijän kanssa voidaan sopia tuomittujen korvausten maksamisesta joko suoraan tai pyytää ulosottomiestä perimään korvaukset. Korvauksia voi saada tietyissä tapauksissa myös Kelasta tai Valtionkonttorista. Omasta vakuutusyhtiöstä kannattaa tarkistaa mahdollisuus vapaaehtoisten vakuutusten korvausmahdollisuuksiin. (Rikosuhripäivystys 2022.)

Uhrin on haettava korvauksia Valtionkonttorilta kolmen vuoden kuluessa siitä, kun tuomio on tullut lainvoimaiseksi. Jos asiaa ei ole käsitelty oikeudessa esimerkiksi tapauksissa, joissa rikoksen tekijä on alle 15-vuotias tai rikoksen tekijää ei muutoin ole saatu vastuuseen teostaan, voidaan korvausta hakea kymmenen vuoden kuluessa.

Valtion myöntämä vahingonkorvaus on toissijaista. Tämä tarkoittaa, että valtion korvauksesta vähennetään uhrin saamat muut korvaukset. Esimerkiksi korvaukset, jotka uhri on saanut rikoksen tekijältä tai vakuutusyhtiöltä, vähennetään valtion korvauksesta. Uhrin on vaadittava tekijältä korvauksia oikeudenkäynnissä, tämä on edellytys valtion myöntämiin korvauksiin. Valtio voi kuitenkin maksaa ilman tuomioistuimen päätöstä korvauksia uhrille, vaikka rikoksen tekijää ei ole saatu kiinni tai rikosta ei ole selvitetty. Uhrilla on mahdollisuus hakea korvauksia Valtionkonttorista ilman, että hän on yrittänyt periä korvauksia rikoksen tekijältä. (Valtionkonttori 2022.)

Valtionkonttori maksaa korvauksia yleisemmin henkilövahingoista, kuten sairaanhoitokuluista, pysyvästä haitasta ja kivusta ja särystä. Kuitenkin joissain tapauksissa voi olla mah-

dollista saada korvausta henkisestä kärsimyksestä. Huomion arvoista on, että Valtionkonttorin korvauspäätös saattaa poiketa tuomioistuimen päätöksestä. Näin voi käydä tapauksissa, kun korvataan kivuista ja säryistä, pysyvistä haitasta tai henkisestä kärsimyksestä aiheutuneita korvauksia. Jos Valtionkonttori ei maksa kaikkia tuomioistuimen määräämiä korvauksia, uhri voi laittaa loppusumman ulosoton kautta perittäväksi rikoksen tekijältä. Uhri voi valittaa tyytymättömyyttään Valtionkonttorin päätöksestä vakuutusosoikeuteen. (Valtionkonttori 2022.)

9 PRODUKTIN ESITTELY

Opinnäytetyö koostuu kirjallisesta osuudesta, jossa käsitellään keskeistä lainsäädäntöä sekä oppaasta eli toiminnallisesta osuudesta, oppaasta, joka on tehty Terveystalon omalle PowerPoint pohjalle. Oppaan yhtenä osana on saatekirje henkilökunnalle. Produkti eli opas on tehty PowerPointillä. PowerPoint mahdollistaa oppaan teon, koska siihen voi liittää kuvia ja animaatiota. Sähköisessä muodossa se on helposti esitettävissä esimerkiksi erilaisissa tilaisuuksissa. Se on myös tulostettavissa, jos halutaan käyttää paperiversiota. Opas johdattaa lukijan laittoman uhkauksen rikoksen tunnusmerkintöihin ja etenee siitä sähköisen rikosilmoituksen täyttämiseen. Lisäksi oppaassa on linkkejä internet- sivuistoille, joista saa lisätietoa asiasta.

Powerpoint-opas sisältää ohjeet:

Mikä on laiton uhkaus?

Laittoman uhkauksen tunnusmerkistö

Mitä tietoja tarvitaan rikosilmoituksen tekoon?

Miten rikosilmoitus tehdään? Kuka sen voi tehdä?

10 POHDINTA

Opinnäytetyön aihetta prosessin alussa pohtiessani olin varma, etten halua yhdistää aikaisempaa ammattiani Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetyöhön. Kuultuani aiheen, työn tarpeellisuuden ja merkityksen Terveystalolle, en enää pohtinut muita opinnäytetyön aiheita. Yhteistyö Terveystalon työturvallisuuspäällikön kanssa oli alusta lähtien avointa, vaivatonta ja sain erittäin paljon hyviä näkökulmia oppaaseen.

En ole aikaisemmissa opinnoissa tehnyt opasta opinnäytetyönä, joten tämä oli haasteista suurin. Halusin laajentaa osaamistani ja siksi oli luontevaa valita toiminnallinen opinnäytetyö. Hankalimmaksi asiaksi koin lakitekstien ymmärtämisen vaadittavalla tasolla ja niiden auki kirjoittamisen sellaiseen muotoon, että muutkin ymmärtävät tekstiä.

Lukiessani Terveystalosta saatua materiaalia, varmistuin vielä enemmän siitä, että opinnäytetyölle on tarvetta. Asiakkaan ensimmäinen kontakti oli useimmissa tapauksissa henkilökunta, jonka ”niskaan” asiakas saattaa kohdistaa oman pahan olon purkauksensa. Tämä ilmeni Terveystalon aineistossa, jossa asiakaspalveluun kohdistui todella paljon uhkaavaa käytöstä suullisesti, kirjallisesta tai fyysisesti. Fyysistä uhkailua oli esimerkiksi asiakaspalvelutiskin muovisen väliseinän lyöminen, esineillä heittäminen tai pesäpallomailalla huitominen. Esimerkkejä oli todella paljon ja oli haastavaa rajata, mitä tapauksia opinnäytetyöhöni valitsin. Päätös aiheen rajaamiseen tuli osittain runsaasta aineistosta.

Työn edetessä huomasin, kuinka montaa erilaista lakia voi soveltaa tämän oppaan tekemisessä. Vaikka opas koskee laitonta uhkausta ja sen rikoksen tunnusmerkistöä, jatkossa voisi olla aiheellista tarkastella häirintää koskevia lakeja. Terveystalon henkilökunnan toiveena oli saada lisätietoa nuoriin liittyvistä rikoslaeista. Kun etsin tietoa nuorten rikoksista, rangaistuksista ja näihin liittyvistä asioista, sain itselleni tärkeää oppia ja tietoa, joista on hyötyä poliisin ammatissani. Lisäksi opinnäytetyö lisää omaa tietoisuuttani sellaisista rikoksista, jotka eivät välttämättä näyt poliisin arkipäiväisessä työssä. Tällä tarkoitan sitä, että on hyvä tiedostaa, että erilaisissa työyksiköissä voi tapahtua uhkailua ilman, että se tulee poliisin tietoon. Näin ollen, kun on tietoisuutta erilaisten työyksiköiden kokemuksista, se lisää omaa ymmärrystä siihen, että rikos voi olla tapahtunut ja se voi tulla ilmi jonkun muun asian yhteydessä.

Työn mielekkyys tuli siitä, että opas on tarpeellinen työelämää silmällä pitäen. Minulle on merkityksellistä, että opas tulee käyttöön ja siitä hyötyisi mahdollisimman moni. Sain osakseni laadukasta opinnäytetyön ohjaamista koulun puolelta. Minulle tuli valtavasti uutta tietoa ja taitoa, joita voin varmuudella hyödyntää tulevaisuudessa. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyö oli prosessina onnistunut, koska lopputuotos palvelee Terveystalon työyhteisöä toivottavasti käytännönläheisellä tavalla.

LÄHTEET

Forss, Marko 2014: Fobban sosiaalisen median selviytymisopas. Helsinki, Crime Time.

Frände, Dan 2012: Yleinen rikosoikeus. Helsinki, Edita

European-Justice,2023. Tervetuloa Euroopan sähköisen oikeuden portaaliin. Luettavissa: <https://e-justice.europa.eu/home?action=home> Luetti 25.4.2023

HE 184/1999. Hallituksen esitys Eduskunnalle yksityisyyden, rauhan ja kunnian loukkaamista koskevien rangaistussäännösten uudistamiseksi

HE 19/2013. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rikoslain, pakkokeinolain 10 luvun 7 §:n ja poliisilain 5 luvun 9 §:n muuttamisesta

Jokela, Antti 2018: Rikosprosessioikeus. 5., uudistettu painos. Helsinki, Alma Talent Oy

Kiviniemi, Elias & Lundet, Ilona & Viirret Ida.2021. VÄKIVALTA- JA UHKATILANTEET ENSIHOIDOSSA Kyselytutkimus Eteläpohjanmaan sairaanhoitopiirin ensihoitajille. Oulun ammattikorkeakoulu. AMK- opinnäytetyö

Korkein oikeus 2022. Oikeudenkäyntimenettelyä koskevia periaatteita. Artikkelit. Korkein oikeus. Luettavissa: <https://korkeinoikeus.fi/fi/index/oikeudenkayntikkossa/artikkeleitajalisatio/oikeudenkayntimenettelyakoskeviaperiaatteita.html> Luettu 15.2.2023

KKO: 2019:31

Lappi-Seppälä, Tapio & Hakamies, Kaarlo & Koskinen, Pekka & Majanen, Matti & Melander, Sakari & Nuotio, Kimmo & Nuutila, Ari-Matti & Ojala, Timo & Rautio, Ilkka, 2013: Rikosoikeus 4. painos. Helsinki

Leskinen, Heta 2022. Suomen Terveystalo oy:n työturvallisuuspäällikkö. Sähköposti ja Teams- keskustelut 23.8- 27.10.2022

Lääkäriliitto, 2021: Lääkäriin kohdistettu uhkailu virallisen syytteen alaiseksi. Lääkäriliiton julkaisu. Luettavissa: <https://www.laakariliitto.fi/uutiset/jasenuutiset/laakariin-kohdistettu-uhkailu-virallisen-syytteen-alaiseksi/> Luettu 4.12.2022

Mannermaa, Katri,2022: Työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin käsikirja. Helsinki, Alma talent

Mediuutiset, 2021: Lääkärikin kohdistetusta laittomasta uhkauksesta voi nyt saada virallisen syytteen. Luettavissa: <https://www.mediuutiset.fi/uutiset/laakariinkin-kohdistetusta-laittomasta-uhkauksesta-voi-nyt-saada-virallisen-syytteen/3ed547ca-8061-42d9-ab19-d84e714b6339>

Luettu 30.8.2022

Melander, Sakari 2015: Rikosoikeuden peruskysymyksiä. Helsinki, Unigrafia Oy

Melander, Sakari 2016: Rikosvastuun yleiset edellytykset. Tallinna, Tallinna Raamatutrukikoda

Metropolia, 2020: Toiminnallisen opinnäytetyön erityispiirteitä. Luettavissa: [Toiminnallisen opinnäytetyön erityispiirteitä - Kulttuurialan opinnäytetyöohje - Metropolia Confluence](#) Luettu 9.1.2023

Nuutila, Ari-Matti 2016: Rikostunnusmerkistö. Tieteen termipankki. Luettavissa: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:rikostunnusmerkist%C3%B6> Luettu 15.2.2023

Oamk, 2018: Toiminnallisen opinnäytetyön oppimiskokemukset. Luettavissa: [Toiminnallisen opinnäytetyön oppimiskokemukset \(oamk.fi\)](#) Luettu 9.1.2023

Partanen, Janni 2021: Laittoman uhkauksen tunnusmerkistön täyttävä menettely. Helsingin yliopisto. Oikeustieteellinen tiedekunta. Pro gradu -työ

Pietilä, Marissa 2022: Mitä on vihapuhe? – Sanoista rikokseksi. Vihapuheen määrittelyä poliisin näkökulmasta. Poliisiammattikorkeakoulu. AMK- opinnäytetyö.

Poliisi, 2022: Nuori rikoksentekijä. Luettavissa: <https://poliisi.fi/nuori-rikoksen-tekija> Luettu 20.10.2022

Poliisi, 2022: Miten rikosilmoitus käsitellään. Luettavissa: [Miten rikosilmoitus käsitellään - Poliisi](#) Luettu 25.10.2022

Poliisi, 2022: Tee rikosilmoitus. Luettavissa: <https://poliisi.fi/tee-rikosilmoitus> Luettu 21.9.2022

Poliisi, 2022: Sähköinen rikosilmoitus. Luettavissa: <https://asiointi.poliisi.fi/> Luettu 21.9.2022

Rikosseuraamuslaitos, 2022: Nuorisorangaistus. Luettavissa: <https://rikosseuraamus.fi/fi/index/seuraamukset/yhdyskuntaseuraamusto/nuorisorangaistus.html> Luettu 20.10.2022

Rikosuhripäivystys, 2019: Mitä tarkoittaa asianomistaja rikos tai virallisen syytteen alainen rikos. Luettavissa: [Mitä tarkoittaa asianomistajarikos ja virallisen syytteen alainen rikos? - Rikosuhripäivystys \(riku.fi\)](#) Luettu 20.2.2023

Rikosuhripäivystys, 2022: Vahingonkorvaukset rikosvahingoissa. Luettavissa: <https://www.riku.fi/opaat-ja-ohjeet/vahingonkorvaukset-rikosvahingoissa/> Luettu 4.12.2022

Saranpää, Timo, 2019: Todistustaakka. Tieteen termipankki. Luettavissa: <https://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Oikeustiede:todistustaakka> Luettu: 15.2.2023

Syyttäjänlaitos, 2023. Valtakunnansyyttää. Luettavissa: <https://syyttajalaitos.fi/valtakunnansyyttaja> Luettu. 15.3.2023.

Syyttäjänlaitos, 2023. Apulaisvaltakunnansyyttäjä. Luettavissa: <https://syyttajalaitos.fi/apulaisvaltakunnansyyttaja> Luettu 15.3.2023

Terveystalo, 2022: Terveystalo- konsernin puolivuotiskatsaus. Luettavissa: <https://www.terveystalo.com/globalassets/yhtio/sijoittajat/tiedostot/raportit/2022/terveystalo-puolivuosisikatsaus-2022.pdf> Luettu 23.8.2022

THO: 2021:6

VaaHO: 2007:6

Valtionkonttori, 2022: Rikosvahinkokorvaukset. Luettavissa: https://www.valtiokonttori.fi/palvelut/korvaus-ja-vahinkopalvelut/rikosvahinkokorvaukset/#yleista-tietoa-rikosvahingoista_karsimyksen-korvaaminen Luettu 4.12.2022

Vilkkä, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003: Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino

LIITE 1

PowerPoint esitys Terveystalon henkilökunnalle

Terveystalo
Kohti parempaa.

Olen kokenut jotain uhkaavaa

OPAS TERVEYSTALON HENKILÖKUNNALLE

2 FOOTER

Terveystalo

2

MIKÄ ON LAITON UHKAUS?

LAITON UHKAUS- RIKOKSEN TUNNUSMERKISTÖ:

RIKOSLAIN 25:7 §:N (879/2013) MUKAAN LAITOMASTA UHKAUksesta SÄÄDETÄÄN SEURAAVASTI:

"JOKA NOSTAA ASEEN TOISTA VASTAAN TAI MUULLA TAVOIN UHkaa TOISTA RIKOKSELLA

SELLAISISSA OLOSUHTEISSA, ETTÄ UHATULLA ON PERUSTELTU SYY OMASTA TAI TOISEN

PUOLESTA PELÄTÄ HENKILÖKOHTAISEN TURVALLISUUDEN TAI OMAISUUDEN OLEVAN VAKAVASSA VAARASSA, ON TUOMITTAVA, JOLLEI TEOSTA MUUALLA LAISSA SÄÄDETÄ ANKARAMPAA RANGAISTUSTA, LAITOMASTA UHKAUksesta SAKKoon TAI VANKEUTEEN ENINTÄÄN KAHDEKSI VUODEKSI."

1 FOOTER

Terveystalo

UHKAUS VOI ILMETÄ:

- SUUSANALLISENA UHKAUkseNA
 - SÄHKÖPOSTI-, TEKSTI- TAI VASTAAJAVIESTILLÄ
 - SE SISÄLTÄÄ SINUUN KOHDISTUVAN UHAN TAI PAINOSTUKSEN, JONKA JOHDOSTA TUNNET PELKOA, ETTÄ JOTAIN TAPAHTUU
- UHKAUS VOI KOHDISTUA MYÖS JOHONKIN TOISEEN HENKILÖÖN

1 FOOTER

Terveystalo

MITEN TOIMIN UHKAUS-TILANTEESSA?

- JOS UHKAUS ESITETTIIN HENKILÖKOHTAISESTI, KIRJOITA ASIAT HETI MUISTIIN NIIN TARKASTI KUIN MAHDOLLISTA.
- ILMOITA ESIMIEHELLESI TAPAHTUNEESTA TYÖNANTAJAN OHJEEN MUKAISESTI

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ:

- RIKOSILMOITUKSEN TEKOA VARTEN, TARVITSET PANKKITUNNUKSET TAI MOBIILIVARMENTEEN. SÄHKÖISEN RIKOSILMOITUKSEN TEKOON ON KAKSI LINKKIÄ, JOISTA VOIT VALITA KUMPAA KÄYTÄT
RIKOSILMOITUS TEHDÄÄN SÄHKÖISESTI OSOITTEESSA: [HTTPS://POLIISI.FI/TEE-RIKOSILMOITUS](https://poliisi.fi/tee-rikosilmoitus) VALITSE ASIOI VERKOSSA-> KIRJAUDU. VOIT VALITA KIRJAUDUTKO MOBIILIVARMENTEELLA VAI PANKKITUNNUKSILLA

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ:

VAIHTOEHTOINEN LINKKI RIKOSILMOITUKSEN TEKOON:

- [HTTPS://ASIOINTI.POLIISI.FI/FI/YKSITYIS/RIKOS](https://asiointi.poliisi.fi/fi/yksityis/rikos) VALITSE KOHTA: HENKEEN JA TERVEYTEEN TAI KUNNIAAN KOHDISTUVAT RIKOKSET JA KOHTA LAITON UHKAUS. KLIKKAAMALLA KOHDAN AUKI, SE OHJAUTUU KIRJAUTUMISSIVULLE. VOIT VALITA KIRJAUDUTKO MOBIILIVARMENTEELLA VAI PANKKITUNNUKSILLASI

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ:

- SÄHKÖISEN RIKOSILMOITUKSEN TEKEMINEN ON POISSA KÄYTÖSTÄ KLO 22.45-06
 - VOIT MYÖS ASIOIDA HENKILÖKOHTAISESTI POLIISILAITOKSELLA KÄYMÄLLÄ POLIISIASEMALLA RIKOSILMOITUSTEN VASTAANOTON AUKIOLOAIKAINA.
- HUOM! PUHELIMITSE TEHTYJÄ RIKOSILMOITUKSIA EI SUOSITELLA, TIETOTURVALLISISTA SYISTÄ

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

KIRJAUDU SÄHKÖISEEN ASIOINTIPALVELUKSEEN, RIKOSILMOITUKSEN TEKO SIVUSTOLLE. VALITSE LAITON UHKAUS.

TÄMÄN JÄLKEEN OLET RIKOSILMOITUKSEN ALOITUS SIVULLA. VASEMMALLA PUOLELLA OLEVA PALKKI OHJAA SINUA RIKOSILMOITUKSEN TÄYTÖSSÄ.

The screenshot shows the 'Rikosten ilmoittaminen' (Reporting a crime) page on the Finnish Police website. The page title is 'Rikosten ilmoittaminen'. On the left, there is a navigation menu with 'Aloitus sivu' (Start page) selected. The main content area has a heading 'Aloitus sivu' and a sub-heading 'Aloitus sivu'. Below this, there are three main sections: 'JOKI TAVITTUET KÄYTTÄMÄÄ POLISEN TAI TAVITTUET POLISEN PÄÄLLE. SOITA NUMERON 112', 'MILLON RIKOSILMOITUS TEHDÄÄN?' (When to report a crime?), and 'HUOMIOKORKEUTUS' (Attention). The 'HUOMIOKORKEUTUS' section contains a warning about the consequences of providing false information. At the bottom, there is a 'HUOMIOKORKEUTUS' button.

3 FOOTER

Terveystalo

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

KIRJAA OMAT TIETOSI. SINÄ OLET ASIANOMISTA ELI HENKILÖ JOHON UHKAUS ON KOHDISTUNUT / RIKOKSEN UHRI

The screenshot shows the 'Asiantuntemuksen tiedot' (Information about the reporter) section of the crime report form. The page title is 'Rikosten ilmoittaminen'. On the left, there is a navigation menu with 'Asiantuntemuksen tiedot' selected. The main content area has a heading 'Asiantuntemuksen tiedot' and a sub-heading 'Asiantuntemuksen tiedot'. Below this, there are three radio button options: 'Minä olen rikoksen uhri' (I am the victim of the crime), 'Minä olen rikoksen tekijä' (I am the perpetrator of the crime), and 'Minä olen rikoksen todistaja' (I am a witness to the crime). At the bottom, there are 'TAVITSE' (Select), 'KÄYTTÄMÄ' (Use), and 'JÄLKI' (Next) buttons.

3 FOOTER

Terveystalo

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

KUVAILE VAPAASTI, MITÄ SINULLE ON TAPAHTUNUT.

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

RIKOKSEN TYPPI

LÄHTÖLUMPAUS

Mikä on rikoksen tyyppi?

Mikä on rikoksen kuvaus?

Ei
Kyllä

Seuraava

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

SEURAAVAKSI KIRJATAAN RIKOKSEN TAPAHTUMA AIKA JA PAIKKA. JA TEHDÄÄN TARKEMPI SELOSTUS RIKOKSESTA. OHJELMA EI PÄÄSTÄ SINUA ETEENPÄIN, ELLET OLE TÄYTTÄNYT PAKOLLISIA KOHTIA

Tiedot rikoksesta ja tapahtumasta

TAPAHTUMALUOKA

Mikä on rikoksen tapahtumalaji?

Mikä on rikoksen tapahtumapaikka?

Ei
Kyllä

Seuraava

Mikä on rikoksen kuvaus ja tapahtumapaikka?

Ei
Kyllä

Seuraava

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

TÄHÄN TÄYTETÄÄN RIKOKSESTA EPÄILTY, HENKILO, JOKA ON LAITOMAN UHKAUKSEN TEHNYT. KERRO SE TIETO, MINKÄ TEKIJÄSTÄ TIEDÄT. NÄIDEN VAIHEIDEN JÄLKEEN KIRJATAAN LISÄTIETOJA JA KATSOTAAN YHTEENVETO RIKOSILMOITUKSESTA. LÄHETÄ- PAINIKKEELLA RIKOSILMOITUS TALLENTUU POLIISIN JÄRJESTELMÄÄN.

The image shows a screenshot of the Finnish Police's online reporting system. The page is titled 'POLIISI' and 'Sähköinen asiointipalvelu'. The main content area is titled 'Epäilyn tiedot' (Suspect information). A form titled 'RIKOKSESTA EPÄILTY' (Suspect) is displayed, with a dropdown menu for selecting the crime type. The form includes a 'LÄHETÄ' (Send) button and a 'KÄYNNIN' (Call) button. The background of the page is a light blue and white geometric pattern.

3 FOOTER

Terveystalo

RIKOSILMOITUKSEN TÄYTTÖ

KUN OLET TÄYTTÄNYT KAIKKI TARVITTAVAT KOHDAT, PAINA LÄHETÄ. NÄIN RIKOSILMOITUS KIRJAUTUU POLIISIN JÄRJESTELMÄÄN. POLIISI OTTAA SINUUN TARPEEN VAATIESSA YHTEYTTÄ. ODOTTELE RAUHASSA :)

KORVAUSASIOISSA KANNATTAA KÄYDÄ KATSOMASSA VIDEO:
[HTTPS://WWW.VALTIOKONTTORI.FI/UUTINEN/VALTIOKONTTORI-JULKAISI-OHJEVIDEON-RIKOKSEN-UHREILLE/#D4D54E14](https://www.valtiokonttori.fi/uutinen/valtiokonttori-julkaisi-ohjevideon-rikoksen-uhreille/#D4D54E14)

KIITOS

3 FOOTER

Terveystalo

LÄHTEIDEN ÄÄRELLÄ:

FORSS, MARKO 2014: FOBBAN SOSIAALISEN MEDIAN
SELVIITYMISOPAS. HELSINKI, CRIME TIME.

RIKOSLAKI 19.12.1889/39, 25. LUKU 7 §: LAITON UHKAUS.
LUETTAVISSA:

[HTTPS://WWW.FINLEX.FI/FI/LAKI/AJANTASA/1889/18890039001#L24](https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001#L24)

[HTTPS://POLIISI.FI/TEE-RIKOSILMOITUS](https://poliisi.fi/tee-rikosilmoitus)

[HTTPS://ASIOINTI.POLIISI.FI/](https://asiointi.poliisi.fi/)